

Voici des fleurs is een groepstentoonstelling die doordrenkt is met de artistieke nalatenschap van Akarova (geboren als Marguerite Acarin, 1904-1999), een befaamde Brusselse kunstenares uit het interbellum die haar leven volledig wijdde aan muziek, dans, choreografie, schilderkunst en sculptuur. La Loge nodigt de hedendaagse kunstenaars Lili Dujourie, Anne Hardy, Pauline Curnier Jardin, Hanne Lippard, Caroline Mesquita, Jurgen Persijn & Ana Torfs, en Leen Voet uit om aan de zijde van Akarova hun werk te tonen en een vrije, open conversatie aan te gaan met haar ideeën en creatieve dynamiek.

Er zijn natuurlijk talloze manieren om met de kunst en Akarova's erfenis om te gaan, maar het is noch de ambitie, noch de missie van La Loge om te kiezen voor een historicistisch, documentair of archivaal antwoord. In plaats daarvan werd *Voici des fleurs* ontwikkeld met en door hedendaagse kunstenaars. Het is een poging om het potentieel van Akarova's archief te herwaarderen, en dat niet alleen als onderzoeksobject: we willen de bezoeker vooral uitnodigen een duik te nemen in Akarova's schatkamer van levende materialen, de resten van een levendige artistieke praktijk.

Voici des fleurs bekommert zich niet om een 'herevaluatie' van het werk van Akarova, wil het werk evenmin legitimiteit verlenen. De drijfveer achter de expo is veeleer het blootleggen en exploreren van de vrije gebaren en de spontane houding die haar kunstpraktijk voedden – terwijl tegelijk centrale posities en dynamieken binnen (hedendaagse) kunstpraktijken geaffirméerd worden. Akarova was een actieve persoonlijkheid die haar nek uitstak en dingen liet gebeuren. Door haar charismatische aanwezigheid, niet-aflatende gedrevenheid en pure energie slaagde ze erin een centrale rol te spelen in het culturele leven van de lokale Brusselse kunstgemeenschap. Zo was ze bijvoorbeeld close met enkele sleutelfiguren die het mooie weer maakten tijdens het interbellum in Brussel, zoals Marcel-Louis Baugniet, haar eerste echtgenoot, Anto Carte, Raymond Duncan (die regelmatig op bezoek was in Brussel), Jean-Jules Eggericx, Henry Van de Velde, Herman Teirlinck, en vele anderen). Tegelijk zag ze erop toe dat haar onafhankelijke positie en artistieke integriteit bewaard bleven.

Haar hele leven lang ontwikkelde Akarova een unieke en persoonlijke manier om haar verschillende – artistieke of andere – interesses met elkaar te verbinden via de geest van het allesomvattende, totale kunstwerk (hoewel ze vaak zei dat muziek primeert). Ze was een uitzonderlijke 'eenvrouwsband', die muziek maakte, dans, kostuums, decorontwerp, beeldhouwwerk, tekeningen, enz. In 1986, op 82-jarige leeftijd, schonk Akarova een aanzienlijk deel van haar kostuums en decorontwerp aan de AAC/ Archives d'Architecture Moderne. Uit die beslissing blijkt dat ze bewust was van haar eigen nalatenschap en misschien zelfs de wens koesterde om de traditionele onderscheiding in disciplines te overstijgen en zichzelf binnen de bredere context van de beeldende

en toegepaste kunst te plaatsen.

Dertig jaar nadat Akarova de intuïtie had om haar archiefstukken te bewaren, blijft haar erfenis tot de verbeelding spreken. Het formaat en de inhoud van dat archief waren trouwens niet gebruikelijk voor een archieffonds dat gewijd was aan moderne architectuur en waarin voornamelijk mannelijke figuren waren opgenomen. Als gevolg van een gebrekkige (gefilmde) documentatie blijven haar livekunst en performances nochtans open voor interpretatie. Zelfs als de getuigenissen en archiefcollecties een levendige en evocatieve praktijk laten zien die geworteld is in de Elsene artistieke netwerken, laat Akarova's open en ongrijpbare podiumpraktijk ruimte voor de verbeelding, en voor eigen speculaties en projecties. Ondertussen blijft Akarova's geest in en rond La Loge rondwaren – de instelling die gehuisvest is in een modernistisch gebouw en ingebed in interpersoonlijke netwerken en een lokale culturele erfenis die op contextueel en geografisch vlak raakpunten vertoont met Akarova's eigen nalatenschap.

Als zodanig is *Voici des fleurs* niet zozeer een hommage of historisch portret, als wel een getuige van de ontwikkeling van een artistiek vocabularium en een artistieke attitude op een welbepaald moment in tijd en ruimte. In plaats van kunstenaars uit te nodigen om direct te reageren op deze raadselachtige figuur van de Belgische avant-garde, verenigt de tentoonstelling punten, bekommernissen en gevoeligheden die gedeeld worden door alle uitgenodigde kunstenaars. *Voici des fleurs* kijkt naar de kunst en het leven als een reeks relaties. De expo exploreert de productiedynamiek die in hedendaagse kunstpraktijken aan het werk is, het principe van het *Gesamtkunst* (eerder dan dat van artistieke zuiverheid of mediums specificiteit), en de netwerken van relaties die een oeuvre creëren en die erdoor gecreëerd worden.

Via een gevarieerde en uitgelezen verzameling van interdisciplinaire werken – film, stem, schilderkunst en performance – kijkt de tentoonstelling naar ideeën als zelfaffirmatie, feminisme, autonomie en artistieke integriteit, maar ook traditionele ambachten en de synthese van de kunsten komen aan bod. Kunnen we, doordat we de verwantschap tussen kunstwerken van kunstenaars uit verschillende generaties begrijpen, het artistieke pad van een kunstenaar misschien opnieuw bekijken, bewandelen? Een kunstenaar die in de loop der tijd wat aan bekendheid heeft ingeboet, maar wiens werk – dankzij archiefmateriaal, drukwerk en mondelinge geschiedenis – ook vandaag nog blijft inspireren.

Voici des fleurs vangt aan met een decor en bijpassend kostuum – allebei ontworpen en gemaakt door Akarova – die te zien waren in *Rhapsody in Blue* van George Gershwin, dat in 1939 werd uitgevoerd in de Salle Akarova, een klein theater aan de Vijvers van Elsene dat ontworpen was door Jean-Jules Eggerickx. Als 'rekwisieten' worden de objecten gedeactiveerd. Toch vormen ze in zekere zin de prelude voor de rest van de tentoonstelling, waarin de spectrale aanwezigheid van Akarova af en toe verschijnt, in veranderende vormen. In het tweede deel van de hal verhaalt een korte video van Ana Torfs en Jurgen Persijn uit 1989 een dag in het gezelschap van madame Akarova. Ondanks haar hoge leeftijd, komt ze nog

steeds over als een levendige, geanimeerde dame. Torfs en Persijn hadden in 1988 *Akarova, spectacle et avant-gardes, 1920-1950* bezocht in de Archives d'Architecture Moderne: de tentoonstelling rond Akarova (tot op vandaag de belangrijkste in haar soort) was samengesteld door Caroline Mierop en Anne Van Loo en ging vergezeld van de buitengewone gelijknamige monografie. Ze maakte een blijvende indruk, en in het kader van een schoolopdracht maakten beide kunstenaars het jaar daarop een videoportret van Akarova als een kunstenares die al cultureel erfgoed aan het worden was, en die zichzelf reeds van haar werk distantieerde.

Hanne Lippard's *How to get rid of the body*, in de driehoekige gang op de begane grond, bestaat uit een beschimmeld, huidskleurig gordijn en een ongemakkelijke geluidscore waarin Lippard zich afvraagt wat te doen met het lichaam zodra het een lijk is geworden, stemloos en verstoken van leven. Hoewel de meeste werken in de tentoonstelling behoorlijk lichamenlijk, tastbaar en materieel overkomen, tonen ze vaak een interesse voor hoe lichamen en immateriële concepten als tijd, verval, geheugen en intergenerationale transmissie elkaar kruisen.

Op het podium in de tempelruimte verschijnt een spookachtig beeld van Pauline Curnier Jardins grootmoeder, in een scenografie die volledig opgebouwd is uit pailletten. Met haar vingertoppen heeft de kunstenares motieven in de paillettengordijnen getekend – een eenvoudig handgebaar – waarbij ze materiaal gebruikte waartoe ze zich aangetrokken voelde: iets dat zowel veranderlijk als theatraal is. *Solo pour Geneviève (première version)* is een specifieke setting die doet denken aan meer kleinschalige, traditionele theatervormen, zoals cabaret, toverlantaarn en poppentheater, die een meer intieme relatie met het publiek teweegbrachten. Dit kleine theater ontwierp de kunstenaar speciaal voor haar grootmoeder aan wie ze vroeg welke rollen ze als amateur-performer zou willen vertolken, moest haar lichaam dat nog toelaten. Maar haar oude, versleten lijf kan de beschreven bewegingen en gebaren niet herhalen of demonstreren, hoewel de scène haar een glamoureuze uitstraling geeft.

Speelt Curnier Jardins werk met de discrepanties tussen verlangen, geheugen en verbeelding (wat de gebrekkige documentatie van Akarova's uitvoeringen weerspiegelt), dan is de nieuwe reeks tekeningen van Leen Voet, *Marguerite #01-05*, een ode aan Akarova's benadering van dans als 'muzikale architectuur'. De werken zijn visuele interpretaties van beschrijvingen van de Salle Akarova op de Renbaanlaan 72, waar de kunstenaar vroeger optrad. De beschrijvingen zijn online beschikbaar en ook terug te vinden in de monografische catalogus over Akarova. Hoewel er archiefphoto's beschikbaar zijn, vergt het creativiteit en vindingrijkheid om de herinnering aan ruimtes weer tot leven te brengen, ze te doordringen met levendige kleuren en stemmingen, en ze tegelijk vanuit een hedendaags oogpunt te benaderen. De nieuwe reeks werken – met in de titel Akarova's echte voornaam, Marguerite – is een voortzetting van Leen Voets aanhoudende interesse om de wereld van andere kunstenaars conceptueel te infiltreren en het oeuvre zo te fictionaliseren en mythologiserende geschiedenissen te deconstrueren. Tijdens dat proces hecht ze effectief belang aan

de *namen* van kunstenaars, zoals ook blijkt uit andere werken als *FELIX* of *Bert Vandael*.

Aan de andere zijde van de tempel, hangt *Still Life*, een reeks van drie collages van Lili Dujourie. De reeks werd gemaakt op een moment dat de kunstenaar afstand wilde nemen (in haar leven, in haar werk) van de befaamde geluidloze video's van haar eigen naakte lichaam, en kleur en abstractie in haar werk wou introduceren. Ze ontstond dus voor haar latere, meer theatrale fluwelen sculpturen, maar zoals veel van het latere werk, bewegen ook deze collages zich tussen abstractie en figuratie, ornamentatie en minimalisme. De composities worden gemaakt door gekleurde vellen papier langzaam en in stilte te verscheuren en vervolgens te laten overlappen. Het feit dat de werken niet geknipt maar gescheurd worden, impliceert een gewelddadige – maar toch ook stille – lichamelijkeheid en intimiteit. Tijd staat centraal in het werk van Dujourie: niet alleen de tijd van concentratie en het nemen van beslissingen, maar ook de tijd van transformatie. Zoals ze zelf zegt: 'het leven is verandering'.

In het midden van de tempel, verschijnen een reeks koperen sculpturen van Caroline Mesquita als stille overblijfselen van een parallelle wereld. In de kelder van La Loge keren sommige daarvan terug in een videowerk, tot leven komend als verroeste, analoge, levende machines. Ze gaan, ergens tussen erotisch en geweld in, de interactie aan met organische lichamen en gaan op een bizarre, onnatuurlijke relaties aan met menselijke wezens, terwijl ze tegelijk de relatie tussen sculptuur en maker, machine en uitvinder vertroebelen. De kelder van La Loge heeft zich verdubbeld als een achtergrond en verschijnt als een soort machineruimte. De sculpturen, die doen denken aan kostuums van Oskar Schlemmer of Akarova zelf, zijn het resultaat van een autonome praktijk die geleid wordt door de materialiteit en het fysieke van de media die Mesquita gebruikt, maar ook door de choreografie die ontstaat wanneer de sculpturen gemanipuleerd worden. Mesquita's praktijk echoot Akarova's solo-traject, waarin elk aspect zelfgemaakt en autonoom was. Op een gelijkaardige manier herinneren de stereotiepe personages in haar film ons misschien aan de figuren die Akarova zich toegeëigende uit het repertoire van de muziekgeschiedenis, zoals de duivel, de prinses, de soldaat of de oude dame, of kunnen ze zelfs gezien worden als hedendaagse versies van die personages: de bewaker, de schoonmaakster, de kok...

In de aangrenzende ruimte biedt *Area of Overlap* van Anne Hardy een geconstrueerde setting: een 'terrain vague', een verlaten terrein waarop geen menselijke figuur verschijnt (hoewel menselijke lichaamsdelen soms de ruimte penetreren). Het gebied lijkt onbewoond, ongedefinieerd en enigszins verontrustend, maar als een afgesloten zintuiglijk kleurenlandschap en mentaal beeld is het tegelijk heel levendig en fysiek. Alle elementen die deel uitmaken van dit kleurrijke niemandsland of dit totaalkunstwerk zijn het resultaat van een atelierpraktijk, namelijk een experiment met materialen zoals vloeibaar metaal, glas en beton. In deze erg bewerkte en gechoreografeerde ruimte hebben de materialen en objecten hun oorspronkelijke functie verloren, wat

hen autonomie verleent, en ambiguïteit: ze kunnen ingezet worden als een vrije en open taal.

De tentoonstelling sluit af met een selectie van werken van Akarova, waaronder een reeks papierwerken (etsen, lino, inkttekeningen, ...) en een monumentaal beeld van het masker van de duivel in *The Soldier's Tale* van Igor Stravinsky – werken die getuigen van de dynamische, allesomvattende praktijk van de kunstenaar – gedreven door een verlangen om haar ideeën uit te werken in steeds wisselende vormen en nieuwe projecten.

Over de kunstenaars

Akarova (1904-1999) was een Belgische avant-gardemuzikante, -danseres, -choreografe en -kunstenares. Akarova, geboren als Marguerite Acarin, nam in 1923 haar Russisch-klinkende toneelnaam aan, geïnspireerd op de Ballets Russes, op dat moment erg en vogue. Ze werd de bekendste en meest gevierde Belgische choreografe van het interbellum. In 1932 nodigde de architect Henry Van de Velde haar uit om danslessen te komen geven in de kunstschool La Cambre, aan de zijde van bekende figuren als Herman Teirlinck en Jean-Jules Eggericx. In 1937 opende in Elsene een Akarova-theater in art deco-stijl, ontworpen door Jules Eggericx. Vanaf nu kon Akarova de scenografieën van haar dansstukken volledig zelf ontwerpen. Akarova streefde naar het ideaal van de totale kunst: de choreografie was van eigen hand en ze ontwierp (en maakte) altijd haar eigen kostuums, sets en accessoires. Regelmatig werkte ze wel samen, voor bepaalde ontwerpen, met andere kunstenaars. Na 1937 verschoof haar performancepraktijk echter richting sculptuur en schilderkunst, terwijl ze tegelijk hetzelfde soort onderzoek bleef voeren, met verschillende media. In 1986 schonk Akarova haar archief aan de AAM/Archives d'Architecture Moderne en in 1988 organiseerde het architectuurarchief de – tot op heden enige – retrospectieve tentoonstelling van haar werk, inclusief een catalogue raisonné van haar performatieve praktijk.

Lili Dujourie (°1940, België) is een Belgische kunstenares die tussen de verschillende disciplines in werkt. Aanvankelijk, in de jaren 70, maakte ze gekleurde minimalistische sculpturen, waarna haar praktijk opschoof richting video en fotografie, disciplines waarin ze een pionier werd. In de jaren tachtig ging haar aandacht opnieuw uit naar sculptuur. In haar video's, sculpturen en foto's onderzoekt Dujourie de fysieke en culturele eigenschappen van materialen en bevraagt ze gender- en identiteitgerelateerde kwesties. Haar werk werd onlangs getoond in het S.M.A.K in Gent en in MuZEE in Oostende, alsook in de Generali Foundation in Wenen, het Van Abbemuseum in Rotterdam en het Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía in Madrid. Dujourie nam ook deel aan tal van groepstentoonstellingen, zoals *Ellipsis* (Museo Rufino Tamayo, Mexico City en Lunds konsthall). Lili Dujourie wordt vertegenwoordigd door Peter Freeman in Parijs en Galerie Michael Janssen in Berlijn.

Anne Hardy is een Britse kunstenares die sculpturale installaties, foto's en audiowerk maakt. Aanvankelijk kreeg

Hardy erkenning voor haar foto's van geënceneerde efemere ruimtes die ze in haar atelier bouwde, fotografeerde en vervolgens vernietigde. Sinds 2013 presenteert ze immersieve, fysieke installaties – zogenaamde FIELD works – waarin ze klank combineert met geprogrammeerde verlichting, objecten, licht en kleur, om zo zintuiglijke landschappen te creëren die een eigen leven lijken te leiden. Via haar geconstrueerde ruimtes kaart Hardy ideeën aan rond theatraliteit, fictie en performance, waarbij tegelijk haar eigen fantasie een rol speelt. Hardy studeerde eerst schilderkunst aan de Cheltenham School of Fine Art en haalde daarop, in 2000, een MA in fotografie aan het Royal College of Art in Londen.

Recente solotentoonstellingen zijn onder andere *Falling and Walking (phhhhhhhhhh phosshhhhhcrrhhhhhzzz mn huaooogh)*, Leeds Art Gallery, 2018; *Sensory Spaces # 13*, Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, 2018; Maureen Paley, Londen, 2018; *Mirrorcity: London Artists on Fiction and Reality* (een opdracht van Art Night, de Contemporary Art Society en Nichols & Clarke Showrooms). Groepstentoonstellingen omvatten *Welcome to the Labyrinth*, Marta Herford, 2018; *Dollhouse of a Poem*, Wenen, 2017; *Portrait (for a Screenplay) of Beth Harmon*, Tenderpixel, Londen, 2017; Art Night 2017, Londen; *The Day Will Come When Photography Revises* op de Triennale der Photographie Hamburg, Kunstverein Hamburg, 2016; *Mirrorcity: London Artists on Fiction and Reality*, Hayward Gallery, Londen, 2014. Anne Hardy wordt vertegenwoordigd door Maureen Paley, Londen.

Pauline Curnier Jardin (°1980, Frankrijk) is een in Amsterdam en Berlijn gevestigde kunstenares, Ze maakt installaties, performances, films en tekeningen. Een greep uit de solo- en groepstentoonstellingen, projecten en filmvertoningen: Biënnale van Venetië; Tate Modern, Londen; Internationaal Film Festival Rotterdam; Futura, Praag; Ellen de Bruijne Projects, Amsterdam (2017); Performa 15, New York; Fondation Cartier pour l'art contemporain, Parijs; Migros Museum für Gegenwartskunst, Zürich; Universidade de São Paulo (2015); MIT List Visual Arts Center, Cambridge (2014); Haus der Kulturen der Welt, Berlijn; Palais de Tokyo, Parijs (2013); Centre Georges Pompidou, Parijs (2012). Musée d'Art moderne de la Ville de Paris; ZKM | Zentrum für Kunst und Medien, Karlsruhe (2010).

Curnier Jardin had in de periode 2015-2016 een residentie in de Rijksakademie van beeldende kunsten in Amsterdam. Ze was laureaat van de Prix de la fondation d'entreprise Ricard.

Voorafgaande werken werden onder andere bekroond met de Âge d'Or-prijs (Brussel), de Outra Mirada-prijs/Festival Internacional de cortometrajes de Verín, en de Otto d'Ame. In 2017 kreeg ze van Frieze Projects en Channel 4 de opdracht om de kortfilm *Teetotum* te maken. Momenteel is ze gastdocente aan het Nederlands Kunstinstituut in Arnhem en aan de Kunsthochschule Kassel. Pauline Curnier Jardin wordt vertegenwoordigd door Ellen de Bruijne Projects in Amsterdam.

De Noorse **Hanne Lippard** (°1984, NO) werd in Engeland geboren. Ze leeft en werkt in Berlijn. Lippard is kunstenares, performer en dichteres. Haar werk concentreert zich op taal, niet in haar geschreven vorm, maar via de textuur en het ritme van de stem. Haar werk bestaat uit liveoptredens waar ze alledaags taalgebruik omzet tot melodische poëzie. *Nuances of No*, gepubliceerd in 2013 bij het Duitse Broken Dimanche Press BDP, is de eerste verzameling met geschreven werk van de kunstenares waarin de typografische kwaliteiten van haar stem worden onderzocht. In 2017 volgt bij dezelfde uitgeverij een tweede boek, *This Embodiment*.

Lippard studeerde in september 2010 af aan de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam. In haar solotentoonstelling *Flesh* uit 2017, in het Kunst-Werke Institute for Contemporary Art (KW) in Berlijn, nodigde ze het publiek uit een wenteltrap te beklimmen die toegang bood tot een geluidsinstallatie die was aangebracht in het plafond van KW. Het leidde de toeschouwer tot buiten de tentoonstellingsruimte. De installatie was geïnspireerd op het werk van de Zuid-Afrikaanse kunstenaar Ian Wilson (°1940, Durban) die bekendstaat voor zijn interesse in orale communicatie. Andere recente solotentoonstellingen, ook in 2017, omvatten *Frames*, gecreëerd in het kader van de 200-jarige jubileumtentoonstelling *Die Kunst ist Öffentlich* in de Hamburger Kunsthalle en *Pockets* in SALTS, in het Zwitserse Birsfelden. Hanne Lippard wordt vertegenwoordigd door LambdaLambdaLambda in Pristina.

De Franse kunstenares **Caroline Mesquita** (°1989, FR) beoefent een bijzondere en gedurfde beeldhouwpraktijk. Gebogen koperen bladen die worden toegevoegd aan geoxideerde platen creëren een corpus van fragmentarische figuren of objecten met veranderde texturen en tonen. Mesquita's sculpturen incarneren de complexiteit van objectidentificatieprocessen door middel van gevoelige maar tactiele evocaties: haar objecten belichamen (levende en organische) aspecten van lichamen, soms zelfs filmische sequenties. Ensceneren is een belangrijke component, in dialoog met videowerken die een directe herinnering aan ruimten en gebeurtenissen oproepen (*The Ballad*, 2017) en waarbij de grens tussen fictie en realistische mise-en-scènes opzettelijk vervaagd wordt. Mesquita studeerde in 2013 af aan de École nationale des beaux-arts in Parijs, en in 2014 aan The Mountain School of Arts/MSA in Los Angeles.

Solotentoonstellingen omvatten onder andere *The Ballad*, Fondation Ricard, Parijs, 2017. *Pink Everywhere*, Kunstverein Langenhagen; *Cream Sacr/f/ce*, Jupiter Artland, Edinburgh, beide in 2016; *Camping*, Union Pacific, London, 2015; *Les Bains-Douches*, Les Bains-Douches, Alençon, 2014; *Tube*, Galerie 1m3, Lausanne, 2013. Groepstentoonstellingen: *Les Bons Sentiments*, Fondation Ricard, Parijs, 2017; *COOL MEMORIES*, Occidental Temporary, Villejuif, 2016; *Europe, Europe*, Astrup Fearnley Museet, Oslo, 2014; *The Space Between Us*, Fahrenheit, Los Angeles, 2014; *Memory Palaces*, Carlier-Gebauer, Berlijn, 2014; *La Vie matérielle*, 156ste

(° 1966, Waregem) samen met Ana Torfs drie in opdracht gemaakte videofilms, waaronder *Akarova & Baugniet/L'entre-deux-guerres* (1991) en *Mozartmaterial* (1993). Daarnaast schreef en regisseerde Persijn tot 1997 verschillende bijdragen over architectuur voor het wekelijkse culturele tv-magazine *Ziggurat* op de toenmalige BRT, o.a. over Willy Van der Meeren en Lucien Engels. Sinds 1999 werkt hij als grafisch ontwerper en maakt hij boeken over kunst en architectuur. Zijn publicaties werden meerdere malen bekroond.

Sinds begin jaren negentig bouwt Belgische beeldend kunstenaar **Ana Torfs** (° 1963, Mortsel) aan een uniek, visueel opvallend oeuvre, dat fundamentele vraagstukken rond representatie, en de narratieve structuren van representatie, aankaart. De relatie of spanning tussen tekst en beeld speelt een centrale rol in haar werk, net als alle daaraan gelinkte processen van visualisatie, interpretatie, perceptie, manipulatie en vertaling. Torfs maakt een actuele en authentieke perceptie mogelijk van verspreide fragmenten uit onze culturele en politieke geschiedenis. Vaak vormen literaire teksten of historische documenten het uitgangspunt van haar werken. Deze materiële resten worden vervolgens herwerkt tot meticuleus opgebouwde werken waarin projecties en allusies vrij spel hebben. Ze gebruikt daartoe diverse media, zoals diaprojecties, klank, fotografie en video, maar ook wandtapijten, prints en zeefdrukken. Gedurende een korte periode van drie jaar, onmiddellijk nadat ze afstudeerde aan de Sint-Lukas in Brussel, regisseerde Ana Torfs samen met Jurgen Persijn drie in opdracht gemaakte videofilms, waaronder *Akarova & Baugniet/L'entre-deux-guerres* (1991) en *Mozartmaterial* (1993).

Leen Voet (° 1971, België) woont en werkt in Brussel. Ze is schilderes, maar haar praktijk omvat tevens het verzamelen van objecten, foto's en tekeningen. Haar werk wordt gekenmerkt door heldere tinten en een metafysische sfeer, waarbij objecten afkomstig uit verschillende contexten en tijden co-existeren. Voet studeerde in 1991 af aan het KASK in Gent en in 1993 aan de Hogeschool Sint-Lukas in Brussel. Recent had ze solotentoonstellingen in kunstbunker – forum für zeitgenössische kunst in Nürnberg (2016) en trampoline in Antwerpen (2016 en 2014). Ze nam deel aan verschillende groepstentoonstellingen, waaronder *Artemisia*, Albert Baronian, Brussel, 2017; *Le Musée du chat*, De Markten, Brussel, 2017; *Museum Dirk De Wachter*, Museum Dr. Guislain, Gent, 2016; *Furniture.Sculpture*, Art Center Hugo Voeten, Herentals, 2016; *Me, Myself and I*, trampoline, Antwerpen, 2015, en *Un-scene III*, WIELS, Brussel, 2015. Leen Voet wordt vertegenwoordigd door Albert Baronian in Brussel.

Werken in de tentoonstelling

BEGANE GROND

- Centrale hal -

Akarova

Toneelontwerp voor *Rhapsody in Blue* van George Gershwin, 1939
Samengestelde zwarte duffel, gele satijn, rode katoenen jersey en blauwe shantoeng, effect versterkt met blauwe en gele verf
300 x 355 cm
Collectie AAM/CIVA, Brussel

Kostuum voor Rhapsody in Blue van George Gershwin, 1939
Kraag, riem en mouwen, bh, lange broek, samengestelde trui van blauwe wol, rode en gele zijden rips en blauw fluwelen katoen. Geappliqueerde zwarte trui, rode zijden rips, dun rood en geel vilt. Effect versterkt met gele en witte verf. Bretels gemaakt van houten parels waarop zilververf werd aangebracht.
Collectie AAM/CIVA, Brussel

- Zijhal -

Jurgen Persijn & Ana Torfs

Une journée avec Madame Akarova, 1989

U-matic, zwart-wit, geen klank, 4'55"

Courtesy van Argos - centrum voor kunst en media en de kunstenaars

- Driehoekige gang -

Hanne Lippard

How to get rid of the body, 2018

Stof, textielverf, verf, staande luidspreker

Geluidsbestand 02'57''

Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

- Tempelruimte (met de klok mee) -

Lili Dujourie

Stilleven, 1976

Papier

34,5 x 24 cm

Courtesy van de kunstenaar

Stilleven, 1976

Papier

30,2 x 24 cm

Courtesy van de kunstenaar

Stilleven, 1976

Papier

30,4 x 22 cm

Courtesy van de kunstenaar

Caroline Mesquita

Pipe 1, 2018

roestvrij staal, 55 x 50 x 140 cm

Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Hand 1, 2018

geoxideerd geelkoper

Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Hand 2, 2018

geoxideerd geelkoper

Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Pipe 2, 2018

roestvrij staal

Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Pauline Curnier Jardin

solo pour Geneviève (première version), 2018
mixed media installatie, HD-video, kleur, geluid
Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Leen Voet

Marguerite #02, 2018
Marguerite #05, 2018
Marguerite #04, 2018
Marguerite #03, 2018
Potlood en waterverf op papier
Elk 76 x 56 cm
Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

KELDER

- Hal -

Caroline Mesquita

The machine room, 2018
video, 12' 23"
Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

Machinery 1, 2018
roestvrij staal
Opdracht van La Loge, courtesy van de kunstenaar

- Driehoekige gang -

Akarova

Le Bouffon, ca. 1940
Linosnede, papier
Pagina uit notaboekje: 34,8 x 50,5 cm; ets: 28,5 x 39,5 cm
CIVA Stichting

Saudade do Brasil - Saudade do Brasil, ca. 1940
Linosnede, papier
70 x 50 cm
CIVA Stichting

La Jeune fille Prokofieff, ca. 1940
Linosnede, papier
26 x 21 cm
Reeks etsen, afmetingen
CIVA Stichting

Jazz Music de Marcel Poot, 1942-1944
Verf op karton
56,3 x 38,8 cm
Privé-collectie, Brussel

La Boite à Joujoux de Claude Debussy, 1938
Verf, inkt en collage op papier
33 x 57 cm
Privé-collectie, Brussel

Petite Musique, de Florence Schmitt, ca. 1948
Inkt op papier

47 x 27,5 cm
Privé-collectie, Brussel

- Hoofdruimte -

Anne Hardy

Area of Overlap, 2018

Super 16-film overgezet naar digitale projectie met stereogeluid
7:21 min

Courtesy van de kunstenaar en Maureen Paley, Londen

Akarova

Sculptuur van het masker van de duivel in *The Soldier's Tale* van
Igor Stravinsky, rond 1950

Opnieuw samengestelde steen

Ong. 66 x 25 cm

Privécollectie, Brussel

Dankwoord

Onze dank gaat uit naar alle kunstenaars om zo genereus nieuw werk te maken of deel te nemen aan de tentoonstelling.

Ook dank aan:

De uitleners zonder wie *Voici des fleurs* niet mogelijk was geweest:

Argos - centrum voor kunst en media.

Akarova's familie voor het vriendelijk uitlenen van werken voor deze tentoonstelling en het royaal delen van herinneringen en gedetailleerde informatie over hun tante en groot tante Akarova.

De CIVA Stichting, afdeling Moderne Architectuur, voor hun vriendelijke samenwerking en om ons, en alle deelnemende kunstenaars, te begeleiden bij het onderzoek in het archieffonds. We willen in het bijzonder Stéphanie De Blicq van de afdeling Moderne Architectuur hartelijk bedanken: haar gastvrijheid, expertise en geduld hebben grotendeels bijgedragen aan deze tentoonstelling.

Giusi Tinella en Céline Suchet van de Dienst culturele actie en samenwerking (SCAC) van de Franse ambassade in België, en EXTRA en Institut Français voor het genereus ondersteunen van de deelname van Franse kunstenaars aan deze expo.

Nadjim Bigou, Benjamin Jaubert, Ernesto Sartori en Elise Van Mourik voor hun geweldige samenwerking bij het installeren van de tentoonstelling.

Christophe Wavelet, voor zijn samenwerking bij het organiseren van een doordacht publieksprogramma.

Jeppe Ugelvig voor het uitvoeren van voorbereidend onderzoek.

Martin Germann, Lisa Lauren, Katharine Oakes, Alain Servais en Stine Stampers voor hun hulp en samenwerking.

Het team in La Loge

Laura Herman, Anne-Claire Schmitz, Giulia Blasig
Visuele identiteit: Antoine Begon, Boy Vereecken
Vertalingen: Anne Brunet, Steven Tallon
Fotografie: Lola Petrowsky
Installatie: Nadjim Bigou, Benjamin Jaubert, Ernesto Sartori,
Elise Van Mourik
Audio & Video: Ludo Engels

Openingstijden

Donderdag - vrijdag - zaterdag
12:00 tot 18:00

Langere uren tijdens Art Brussels
19, 20, 21 april 2018
10:00 tot 19:00

Bezoek onze website voor meer informatie over ons programma en onze evenementen.

La Loge
Kluisstraat - rue de l'Ermitage 86
B-1050 Brussel
+32 (0) 2 644 42 - www.la-loge.be

La Loge is een privévereniging zonder winstoogmerk, ondersteund door Flanders State of the Art.

In het kader van EXTRA, met de steun van het Institut français en de Culturele Dienst van de Ambassade van Frankrijk in België.

INSTITUT
FRANÇAIS

